

GYURGYIK LÁSZLÓ

Szlovákiai magyarok új népszámlálási adatai

1991. március 3-án tartották meg Csehszlovákia területén a hetedik népszámlálást. Az 1989-es fordulatot követő népszámlálás révén az önszerveződő magyar kisebbség objektív képet akart kapni önmagáról, társadalmi-demográfiai összetételéről, másrészt a szlovák nacionalista erők a magyarság létszámának feltételezett jelentősebb növekedését magyarelles hangulatkeltésre igyekeztek felhasználni. A mostani népszámlálás filozófiája, módszere is eltért az előzőktől.

Az adatlapon évtizedek óta először volt felfedezhető a vallási, felekezeti hovatartozásra vonatkozó kérdés. Az anyanyelvi besorolás 1980-ban szintén hiányzott a kérdőívről. A népszámlálás lebonyolítása önbevallásos módszer alapján történt, mindenki saját maga töltötte ki a kérdőívet, így lehetővé vált a külső ráhatásoktól mentesebb, valósághűbb adatok begyűjtése, másrészt biztosítva volt a kérdezettek viszonylagos anonimitása is. Az 1961., 1970. és 1980. évi népszámlálás a nemzetiségi megoszlás vizsgálatát megközelítőleg azonos módon felépített kérdésskálával végezte. Ettől lényegesen eltérő módon megfogalmazva került a nemzetiségi hovatartozást pontosító kérdés az 1991. évi kérdőívre. A nemzetiségek listája a morva, sziléziai, valamint néhány szórványnemzetiség adataira történő felvételével gazdagodott. Külön említést érdemel a roma nemzetiség felvétele az adatlapra.

Szlovákia lakossága az utolsó népszámlálás óta több mint 277 ezerrel növekedett (1. számú táblázat). A szlovákság növekménye közel 200 ezer fő, a magyar lakosok száma 7 718 fővel növekedett, és meghaladta az 566 ezer főt. Rajtuk kívül 81 ezer roma, 53 ezer cseh, 17 ezer ruszin, 14 ezer ukrán, 5,6 ezer német, 3,9 ezer morva, 3 ezer lengyel, valamint néhány kisebb létszámú szórványnemzetiség teszi teljessé Szlovákia nemzetiségi összetételét. A magyar kisebbség számának ily csekély mértékű növekedését enyhe csalódással fogadta a kisebbségi közvélemény. A szlovákiai magyarság lélekszámáról ettől eltérő, nagyobb lélekszámot feltételező előzetes számítások váltak ismertté. Feltételezhető volt, hogy a megváltozott körülmények között a magyar nyelvi és kulturális közösséghez tartozók nagyobb hányada vallja nemzetiségének a magyart, így objektívebb adatokat szolgáltat a népszámlálás a szlovákiai magyar nemzetrész számbeli állapotáról. Tapasztalataink bizonyítják, hogy a korábbi népszámlálások adatai módosításra szorulnak. Nem vallotta hivatalosan is magyar nemzetiségűnek magát az egykor reszlovakizáltak egy része, nemzetiséget váltotta vegyesházasságban élők bizonyos hányada stb. Erre utalt közvetve húsz évvel ezelőtt a magyar anyanyelvű lakosság közel 10%-os többlete (1970-ben +51 107 fő) a magukat magyar nemzetiségűnek vallókhöz viszonyítva.

Felmerül a kérdés, mennyiben volt megalapozott az optimizmus a kisebbség számbeli növekedését illetően? A társadalmi berendezkedés demokratikusabbá válása nem járt együtt a nemzetiségek közti tolerancia növekedésével. A bizalom, a nyitottság hiánya nem kedvezett a többség által képviselt nézetektől eltérő felfogásmódoknak, így a kisebbségi lét vállalásának sem. Kivételt a német szórványnemzetiség számának megduplázódása jelent, de a németek „megítélése”, korábbi megbélyegzettségükhöz viszonyítva, alapvetően megváltozott. A magyar kisebbség jelentős hányada, 1985-ben 15,8%-a nemzetiségileg élt vegyesházasságban.¹ A leghatékonyabban a vegyesházasságok segítik elő az asszimilációt. A vegyesházasságokból származó generáció többnyire még mindkét nyelvet anyanyelvi szinten beszéli, de többségében már nem magyar iskolát látogat. Mindez jelentős hatással van nemzeti identitásának kialakulására, illetve kialakulatlanúságára. Ennek a generációnak a nemzetisége többnyire már nem magyar. Itt vész el a magyar népesség természetes

szaporulatának jelentős része. A nagyobb városba költözők korábbi környezetükkel való kapcsolata gyakran meglazul, és a többségi közegben nem vállalják korábbi nemzeti identitásukat. A roma népcsoport nemzetiségként való felvétele az adatlapra valamelyest szintén csökkentette a magyar kisebbség kimutatott létszámát.

További gazdasági és társadalmi tényezők is meghatározó szerepet játszanak a magyar nemzettöredék lélekszámának alakulásában. A vázolt képet a teljes népszámlálási adatok közzététele után pontosíthatjuk, az anyanyelvi hovatartozás, a korösszetétel, az iskolai végzettség szerinti megoszlás változásainak ismeretében.

A területi elhelyezkedés

A szlovákiai magyarság döntő többsége Dél-Szlovákia 13 járásában és 2 nagyvárosában él. (Az 1960. évi közigazgatási reform során a korábban magyar többségű kis járásokat a tőlük északra fekvő szlovák közigazgatási egységekkel olvasztották egybe, így módon hozták létre azt a dél-szlovákiai közigazgatási rendszert, amelyet hivatalosan mint „nemzetiségileg vegyes lakosságú területet” emlegetnek.) A magyarság által lakott községek helyenként keskenyedő, másutt szélesedő, többnyire összefüggő nyelvterületet határolnak be Pozsonytól a csehszlovák-ukrán határig. A viszonylag összefüggő magyar nyelvterület két helyen, a nagykürtösi, illetve a Kassa vidéki és a tóketerebesi járásokban hosszabb szakaszon megszakad.

Az 1991. évi népszámlálás időpontjában Szlovákia 551 városában és községében a magyar nemzetiségű lakosság részaránya meghaladta a 10%-ot, vagy több mint 100 személy vallotta magát magyar nemzetiségűnek (2. számú táblázat). E helységeken él a szlovákiai magyarság 99,3%-a. E területsávon kívül, többnyire városokban, a szlovákiai magyarságnak csupán 0,7%-a él. Az 551 községből 435-ben haladta meg a magyarság részaránya az 50%-ot. (További három községben a magyarság relatív többségben volt. A román kimutatott száma módosította bizonyos mértékben e községek nemzetiségi adatsorait.) Összesen 176 községben haladta meg a magyarság részaránya a 90%-ot, 1 községben, Bögellőben laktak 100%-ban magyarok. Az 1980. évi népszámláláshoz viszonyítva (3. számú táblázat) 43-mal emelkedett a magyar községek, illetve városok száma. Ezt elsősorban a közigazgatási jogállással rendelkező települések számának növekedése, részben a szórványokban, városokban élő magyarság számának gyarapodása idézte elő. (1980 és 1991 között a szlovákiai helységek száma 2725-ről 2834-re növekedett.)

Gyakorlati szempontból lényeges a magyar nyelvterületet meghatározni. Ebbe a nyelvterületi zónába azokat a magyar nyelvterületen belül található községeket soroljuk, melyekben a magyar lakosság részaránya eléri, illetve meghaladja a 10%-ot. 1991-ben 523 községben élt 10%-nál nagyobb arányban magyar. A kompakt magyar nyelvterület létét bizonyítja az a tény, hogy az 5%-os magyar részarányt alapul véve az 542 községben élő 525 185 magyar nemzetiségű személy az így módon kijelölhető területen is abszolút többséget (59,3%) alkot. E községekben 846 649 lakos élt, ebből magyar 522 408 (61,6%) volt, a szlovákiai magyarság 92,2%-a. A 20%-os magyar részarányt meghaladó községek száma 502, lakosságának kétharmada magyar nemzetiségű. A magyar többségű községekben a magyarság száma meghaladta a 440 ezret, ez az adott községek lakosságának 78,3%-a. A 90% feletti magyar részarányt mutató községekben él a szlovákiai magyarság 24,4%-a.

A helységek nagyság szerinti megoszlása

Lényeges változások mutathatók ki az utolsó két népszámlálás közti időszakban a helységek nagyságrendi csoportjai és a lakónépesség lélekszáma szerinti megoszlásban is (4. számú táblázat). Szlovákiában tovább folytatódott a városok, városias jellegű települések lélekszámának növekedése, és egyúttal a falvak lakosságának csökkenése. 1980-ban az ötezernél nagyobb lélekszámú községekben élt az összlakosság 50,2%-a, 1991-ben már

56,6%-a. Ez a kategória egyezik meg a legjobban a városi jogállással rendelkező helységek számbeli adataival. Ezekben az ötezernél nagyobb lélekszámú helységekben 1980-ben a magyar kisebbség 35,6%-a, 1991-ben 40,7%-a élt. Az ötezernél kisebb lélekszámú községek lakónépessége 173 ezerrel, a magyar nemzetiségű népesség pedig több mint 24,5 ezerrel csökkent.

1990-től a korábban adminisztratív intézkedések következtében összevont községek visszanyerhették korábbi közigazgatási jogállásukat. Ennek következtében a korábbi évtizedekben rohamosan csökkenő, 500-nál kisebb lélekszámú községek lakónépessége – 1980. évihez viszonyítva – 1991-ben mintegy 13 ezerrel emelkedett. Első látásra paradox módon csökkent az 5000-20 000 közti lélekszámú helységek lakóinak száma, országosan 118, magyar viszonylatban 17 ezerrel. A városok, illetve a városias jellegű települések e kategóriájában több egymással ellentétes társadalmi folyamat manifesztálódott. A kis lélekszámú városok, illetve városias jellegű helységek lakóinak száma csak kisebb mértékben növekedett, inkább stagnált, vagy egyes esetekben csökkent. Nem elhanyagolhatóak a kisvárosokból a nagyobb városokba irányuló elvándorlás kihatásai sem. E városok lakosainak a számát az évtized elején még a csatolt községek népességhezadáca is növelte. 1989 novembere után a korábbi évtizedekben a városok által bekebelezett községek egy része újból visszanyerte korábbi közigazgatási pozícióját. A 20 ezernél nagyobb lélekszámú városok (többnyire járási székhelyek) magyarsága jelentős mértékben megnövekedett. A 20-50 ezer lakosú városok magyarsága 11 év alatt megduplázódott, meghaladta a 80 ezret. Az 50 ezernél nagyobb lélekszámú városokban a magyar lakosok száma csekély mértékben gyarapodott (4. táblázat).

A magyar népesség a közigazgatási egységek szerint

A szlovákiai magyarság 99%-a (561216 fő) élt 1991-ben a 13 dél-szlovákiai járás és 2 nagyváros, Pozsony és Kassa területén. 1991-ben a 7 nyugat-szlovákiai járásban élt a magyarság 64%-a, a 3 közép-szlovákiai járásban 14,7%-a, a 4 kelet-szlovákiai járásban 15,1%-a, Pozsonyban 3,4%-a, Kassán pedig 1,8%-a. A magyarság lélekszáma az egyes járásokban az elmúlt évtizedek során eltérő módon alakult. A magyarság számában bekövetkezett változások járások szerinti összehasonlítása nem nyújt objektív képet a népesedési folyamatok területenkénti változásairól, mivel az 1960-ban kialakított nagyobb közigazgatási egységek – kisebb változtatásokkal a mai járások területei – nem képeztek, és ma sem képeznek homogén területi egységeket geográfiai, történelmi, néprajzi, demográfiai és gazdasági szempontból. Jelenleg nem áll módunkban a járások szerinti bontásnál részletesebb megközelítésben tárgyalni a népesedési változásokat. Tovább nehezítik a demográfiai folyamatok mélyebb megértését és a vizsgált adatsorok interpretálását az egyes népszámlálások kérdőíveiben megmutatkozó különbségek. Utaltunk arra, hogy az 1991. évi népszámlálásnál az előző népszámlálásoktól eltérő módon megszerkesztett kérdésskálával mérték fel a nemzetiségi hovatartozást. A szlovákiai magyar nemzetiségű létszámának alakulására a roma népcsoport nemzetiségként való felvétele hathatott érdemlegesen.

A járások lakónépessége nemzetiségi megoszlásának változásai több tényező együtthatása következményeként jelentkeztek, és igencsak széles skálán mozognak (5. számú táblázat). A legjelentősebb mértékű növekedés a keleti régió két járásának (Kassa vidéki járás, tóketerebesi járás), illetve Kassa városának magyarságában mutatható ki. Kassán a két népszámlálás közti időszakban a magyarság száma 25,5%-kal, a Kassa vidéki járásban 18,1%-kal emelkedett. A mintegy 2,5 ezres növekedés oka a stagnáló lélekszámú járásban a magyar nemzetiségűnél minden bizonnyal a nemzeti identitástudat erősödésében keresendő. A tóketerebesi járásban az identitástudat erősödése és a természetes szaporodás együttesen határoz(hat)ta meg a magyarság számának növekedését. A kassai magyarság számában

bekövetkezett gyarapodást elsősorban a városba költözők nem kis száma befolyásolta ily mértékben.

A dunaszerdahelyi járás lakónépessége a legnagyobb számbeli gyarapodást mutatja a 15 közigazgatási egység közül. Itt 3 942 fővel növekedett a magyarság lélekszáma. Ennek ellenére minimális mértékben csökkent a járás magyarságának részaránya. Ebben nem elhanyagolható a szerepe Pozsony kisugárzásának: a járás egyes városaiban (különösen Somorján) az évtized elején épített lakótelepi lakások jelentős részét pozsonyi vállalatok dolgozóinak utalták ki.

A legkedvezőtlenebb képet a lévői járás népesedési mutatói tárják elénk. Az összlakosság jelentékeny csökkenését (-1 599 fő) a járáson belüli magyarság számának közel 6%-os fogyása (-2 344 fő) kíséri. Ebben a negatív folyamatban több tényező együtthatása játszhatott közre. A gazdaságilag gyenge, kevés munkalehetőséggel bíró területről jelentős volt az elvándorlás, ugyanakkor a vegyes jellegű, sokszor magyar kisebbségű települések egy részén a magyar etnikum jelentékeny asszimilálódása volt tapasztalható.

Csökkent a nagykürtösi, rozsnói, rimaszombati, nyitrai, losonci, galántai járások magyarsága is, holott e területek lakónépessége különböző mértékben ugyan, de növekedett. Nehezen magyarázható a galántai járás magyar lakosságának nagymérvű csökkenése. A járás lakónépessége 2 500-zal növekedett, ezzel szemben a magyar etnikum 808 fővel csökkent. A komáromi járás lakónépessége csökkent, de a magyarság részaránya növekedett. Az érsekújvári és a Pozsony vidéki járásban a magyarság lélekszáma növekedett, miközben részaránya csökkent. Pozsony lakosainak a száma elérte a 441 ezret, az 1980. évi népszámlálás óta ez több mint 61 ezres növekedést jelent. Ebből a magyar etnikum növekedése mindössze 774 fő. Feltételezhető, hogy a városba beköltöző magyarság nagyobbik hányada pótolja az igen jelentős asszimilációs veszteséget, és a migrációból származó többlet csak részben nyilvánul meg a magyarság számának emelkedésében.

A magyar nyelvterület városai az elmúlt évtizedekben egymástól eltérő fejlődésen mentek keresztül. A városi jogállással rendelkező helységek száma növekedett. Az 1980-as években minősítették várossá Diószeget és Tiszacsernyőt. 1991-ben 27 olyan város volt Szlovákiában, melyekben legalább 1000 lakos vallotta magát magyar nemzetiségűnek (6. számú táblázat). Valamennyi helység a magyar nyelvterületen belül található. Említést érdemel, hogy Nagykürtös várossá minősítése és vegyes lakosságúvá válása következtében „tolta ki” a magyar nyelvterület határát észak felé. A legnagyobb számú magyar – több mint 10 ezer fő egy településen belül – 5 városban él. Komáromban 23 753, Pozsonyban 19 505, Dunaszerdahelyen 19 447, Érsekújváron 13 287, Kassán 10 128 fő. A 80%-ot meghaladó magyar többségű városok: Nagymegyér 87,5%, Dunaszerdahely 83,4%, Gúta 82,8%, Királyhelmec 80,5%. A legnagyobb magyar népességnövekedést 1980 óta Dunaszerdahely (+4181), Érsekújvár (+3829), Komárom (+3721), Kassa (+2058), a legszámottevőbb fogyást Rozsnyó (-642), Nyitra (-464), Gúta (-287), Fülek (-76) mutatta ki. A lakónépességen belül a magyarság legjelentősebb részaránycsökkenése a következő városokban mutatható ki: Rozsnyó (35,0%-30,4%), Nyitra (2,8%-1,9%), Szenc (30,3%-27,7%), Fülek (69,7-b7,9%). A városokban élő magyarság lélekszámában bekövetkezett változások mélyebb elemzését és a vonzáskörzeteikben végbemenő asszimilációs folyamatok megismerését a népesedési változások számszerűsítése segítené elő.

Dél-Szlovákia népessége korcsoportok szerint

Az 1991-es népszámlálás közzétett előzetes adatai nem teszik lehetővé az egyes nemzetiségek korcsoportok szerinti megoszlásának összehasonlítását. Ez a megközelítési mód mutatná meg a legkézzelfoghatóbb módon azt, hogy egy-egy vizsgált népcsoporton, nemzetiségen belül milyen arányban vannak jelen az egyes korosztályok, mennyire fiatal, illetve öreg a vizsgált népesség. Rendelkezésünkre áll a népesség 3 korcsoportra történő,

járások szerinti megoszlása (7. számú táblázat). Így lehetőségünk adódik a magyarlakta járások korösszetételének összehasonlítására.

Az 1980 és 1991 közötti időszakban némileg csökkent Szlovákia lakónépességén belül a 0-14 évesek korcsoportjának részaránya (26,1%-ról 25,7%-ra). A legfiatalabb korosztály (0-14 év) részaránya csak 3 járásban éri el a szlovákiai átlagot. Kassán (26,3%), a Kassa vidéki (26,7%) és tóketerebesi járásban (26,6%). A szlovákiai átlagot megközelítik még a dunaszerdahelyi és a rimaszombati járások (25,1%). A komáromi és érsekújvári (22,8%), lévai (22,9%), losonci (23,7%), nagykürtösi (23,8%) járásokban szlovákiai viszonylatban a 14 évnél fiatalabb korosztály részaránya a legkisebb. Ezekben a járásokban a legnagyobb az idős korú nyugdíjas lakosság részaránya. A felnőtt korú népesség részaránya legnagyobb Kassán (61,0%), a dunaszerdahelyi (59,9%) járásban és Pozsonyban (59,0%). Az adatsorokból kitűnik, hogy a vegyes lakosságú járások korcsoportonkénti megoszlása lényegesen kedvezőtlenebb, mint Szlovákia összlakosságának korösszetétele. A korábbi népszámlálások alkalmával a magyar nemzetrésznél kimutatott kedvezőtlen korösszetétel állandósul, az elöregedés tovább folytatódik. Az 1991. évi népszámlálás előzetes eredményeinek közzététele az összefüggések viszonylag szűk, behatárolt elemzésére, elsősorban leíró jellegű ismertetésére adnak lehetőséget, de nem teszik lehetővé a magyarság demográfiai és társadalmi szerkezetében bekövetkezett változások mélyebb megismerését. Annak megállapítását – a korábbi népszámlálások és a természetes népszaporulat adatainak ismeretében – azonban bizony megkockáztathatjuk, hogy a szlovákiai magyar kisebbség számát apasztó asszimilációs folyamatok legerőteljesebben éppen a gyermekek és a 14-30 év közöttiek generációjában éreztetik hatásukat.

Perspektívák

A magyar nemzeti kisebbség lélekszámának alakulásában továbbra is meghatározó a több évtizede tapasztalható minimális növekedés, amely gyakorlatilag stagnálást jelent. Az anyanyelvi hovatartozás adatainak közzététele elősegítheti majd nemzetrésznünk valóságosabb önképének kialakítását. A magyar népesség lélekszáma, részaránya az általa őshonosan lakott területeken különböző mértékű változásokon megy keresztül. Ennek következtében fokozatosan kirajzolódnak, elkülönülnek egymástól a magyarság lélekszáma szempontjából növekedést, stagnálást, illetve csökkenést kimutató területegységek, körzetek. A magyar lakosság elöregedése folytatódik, a termékeny korú nők lélekszáma, illetve részaránya a nemzetrésznél populációján belül egyre kisebb. Minden jel arra mutat, hogy a jelenlegi „stagnáló növekedést” rövid időn belül a stagnáló csökkenés, majd a magyar nemzetrésznél számbeli fogyása vált(hat)ja fel. Mindezek a nem éppen pozitív prognózisok jelzik, hogy a közeljövőben nagyobb figyelmet kellene fordítanunk az anyanyelv és a nemzetiség dichotómiájának, a nemzeti identitás, a nemzetiségváltás, az asszimiláció különböző aspektusainak tanulmányozására. Valószínű, hogy az említett folyamatok pontosabb megismerése és a statisztikai adatokból levonható következtetések együttesen jelenthetnek kiindulópontot az objektívabb önreflexiókhoz és az ebből adódó cselekvési stratégiák megfogalmazásának szükségességéhez. A jelenlegi társadalmi közegben manifesztálódó negatív szociológiai-demográfiai folyamatok orvoslásának stratégiáit csak az öngazgatás valamilyen működő formájával rendelkező nemzetrésznél fogalmazhatja meg és kezdhet hozzá realizálásukhoz.

Jegyzetek

- 1 Horansky, M.: Slovensko madarské sociálne komunikácie v Západoslovenskom kraji. *Sociológia* 1989. 5. 542.

2 A táblázatok a következő források alapján készültek:

Predbežné výsledky scítania ľudu, domov a bytov k 3. marcu 1991 v Českej a Slovenskej Federatívnej Republike. Praha 1992, 30, 32.; *Národnostná truktúra obyvateľstva SR (Predbežné výsledky scítania 1991).* Bratislava 1992.; Gyöngyör József: *Államalkotó nemzetiségek.* Pozsony 1989. 22-24, 49-63, 254-256.; *Scítanie ľudu, domov a bytov 1991. (Predbežné výsledky)* Bratislava 1991. 8, 13.

LÁSZLÓ GYURGYIK

CENSUS DATA OF THE HUNGARIAN MINORITY IN SLOVAKIA

According to the Czechoslovak census data of March 3, 1991, there are 5 268 935 people in Slovakia. Of this figure, 566 741 (10,8%) are individuals that belong to the Hungarian minority. Compared to the previous 1980 census, there has been an increase of 7,781 people (1,4%). The author points to the following factors as having contributed to this meagre increase in the birth rate: the effects of the mass „reslovakization" campaign between 1946-48 are still being felt today; mixed marriages affect 16% of the Hungarian minority; the territorial situation; and the negative consequences of migration.

Today, the Hungarian-populated border region consists of three parts that have a majority Hungarian population. These three parts consist of 13 townships and 2 urban administrative units and, as a result of the artificial administrative arrangement, Hungarians comprise a majority in only 2 of the 13 townships. An analysis of the age structure of the abovementioned 15 administrative units reveals that individuals living in this region age more rapidly than the normal Slovakian average depicts; the age structure of this region is less advantageous.

1. sz. Táblázat

Szlovákia népességének megoszlása szám szerint és százalékosan 1921-1991¹

A népszámlálás időpontja	Nemzetiség										
	Összesen (100%)	cseh	%	szlovák	%	magyar	%	német	%	ukrán	%
1921	3000870	72137	2,4	1952866	65,1	650597	-	145844	4,8	88970	3,0
1930	3324111	121696	3,7	2250616	6,7	535434	17,6	156279	4,7	95783	1,4
1950	3442317	40365	1,2	2982524	86,6	354532	1,3	5179	0,1	48231	1,4
1961	4174046	45721	1,1	3560216	85,3	518782	12,4	5259	0,1	35435	0,9
1970	4537290	47402	1,0	3873904	85,5	552006	12,2	4760	0,1	38960	0,9
1980	4991163	57197	1,1	4317008	86,5	559490	11,2	2918	0,1	36950	0,7
1991	5268935	53422	1,0	4511679	85,6	566741	10,8	5629	0,1	13847	0,3

¹ Cseh, szlovák, magyar, német, ruszin, abszolút számokban és százalékban. (1921, 1930, 1950 - jelenlévő népesség; 1961, 1970, 1980, 1991 - lakónépesség; az 1921. évi az akkori, a többi a jelenlegi területen)

Az 1991. évi népszámlálásban először szerepelnek a morvák 3888 fő (0,1 %), a sziléziaiak 1198 fő (0,0 %), a romák 80627 fő (1,5 %). A szlovákiai lengyelek száma 1970-ben 1058 (0,0 %), 1980-ban 2053 (0,0 %) 1991-ben 2696 (0,1 %) volt. Az egyéb kategóriában 1991-ben 5061 fő (0,1 %) az ismeretlen kategóriában pedig 5313 főt (1,1 %) regisztráltak.

² Az ukránokon kívül 1970 óta az orosz nemzetiséget is számon tartják: 1970 - 3278 (0,1 %), 1980 - 2410 (0,1 %); 1991 - 1624 (0,0 %) 1991ben először a ruszin nemzetiség is szerepelt a kérdőívben. Az eredmény: 16937 fő (0,3 %)

2. sz. táblázat

A községben élő magyar lakosság százalékaránya¹

Regio – Kisebbségi Szemle 1992. 3. évf. 3.sz.

Pozsony város	380259	18731	4,92	441453	19505	4,4	61194	16,1	774	4,1
Pozsony-vidék	114129	10321	7,12	145243	10494	7,2	1114	0,7	182	1,8
Dunaszerdahely	104096	91452	87,85	109365	95394	87,2	5269	5,1	3942	4,3
Galánta	140912	62543	44,38	143412	61735	43,0	2500	1,7	-808	-1,3
Komárom	110369	79363	71,90	109241	78929	72,2	-128	-1,0	-434	-0,5
Léva	122240	40499	33,13	120641	38155	31,6	-1599	-1,9	-2344	-5,8
Nyitra	205697	14567	7,08	211306	14244	6,7	5609	2,7	-323	-2,2
Érsekújvár	153199	631421	41,21	153194	63930	40,7	-5	0,0	789	1,2
Losonc	95557	22893	23,95	95910	22792	23,8	353	0,4	-101	-0,4
Rimaszombat	98638	46825	47,47	98909	46000	46,5	271	0,3	-825	-1,8
Nagykürtös	45887	14536	31,67	46823	14447	30,8	936	2,0	-89	-0,6
Kassa város	202368	8070	3,98	234840	10128	4,3	32472	16,1	2058	25,5
Kassa vidék	99227	13800	13,90	99358	16299	16,4	131	0,1	2499	18,1
Rozsnyó	85622	22465	26,23	86240	22416	26,0	618	0,7	49	-0,2
Töketerebes	117643	45801	38,93	118867	46748	39,3	1224	1,0	947	2,1

5.sz. táblázat

A városi jogállással rendelkező, legalább 1000 magyar lakost számláló helységek lakónépességének nemzetiségi megoszlása az 1980. és 1991. évi népszámlálások adatai alapján.

Város	Lakónépesség						A lakónépesség változása 1980-1991			
	1980			1991			1980-1991			
	összesen	ebből magyarok	%	összesen	ebből magyarok	%	összesen	%	ebből magyarok	%
Pozsony	380259	18731	4,9	41453	19505	4,4	61194	16,1	774	4,1
Somorja	9677	7016	72,5	12063	8584	71,2	2386	24,7	1568	22,3
Dunaszerdahely	18715	15166	81,0	23207	19347	83,4	4492	24,0	4181	27,6
Szenc	10772	3266	30,3	14356	3982	27,7	3584	33,3	716	21,9
Diószeg	5257	2157	41,0	5797	2679	46,2	540	10,3	522	24,2
Galánta	15477	6200	40,1	16957	6900	40,7	1480	9,6	400	11,3
Vágselye	19167	3719	19,4	24745	5394	21,8	5578	29,1	3829	45,1
Érsekújvár	34147	9460	27,7	42851	13289	31,0	8704	25,5	3829	40,5
Gúla	11295	9375	83,0	11008	9116	82,8	-287	-2,5	-259	-2,8
Nagymegyer	8063	6901	85,6	9248	8087	87,5	1185	14,7	1186	17,2
Komárom	32520	20022	61,6	37370	23753	63,6	4850	14,9	3731	18,6
Párkány	12807	9117	71,2	13320	9830	73,8	513	4,0	713	7,8
Zselíz	6635	3564	53,7	8370	4493	53,7	1735	26,1	929	26,1
Nyitra	76633	2161	2,8	89888	1694	1,9	13255	17,3	-464	-21,5
Léva	26132	4.10	15,3	33962	5143	15,1	7830	30,0	1133	28,2
Ipolyság	8034	4877	60,7	8559	5584	65,2	525	6,5	707	14,5
Nagykürtös	19294	592	6,4	14237	1056	7,4	4943	33,2	464	78,4
Losonc	26399	3803	14,4	28856	4804	16,6	2457	9,3	1001	26,3
Fülek	10497	7320	69,7	110421	7079	67,9	-76	-0,7	241	-3,3
Rimaszombat	19699	7953	40,4	2452	9825	39,7	5053	25,7	1872	23,5
Tomalja	7021	4959	70,6	8176	5589	68,4	1155	16,4	630	12,7
Rozsnyó	18039	6305	35,0	18635	5663	30,4	596	3,3	-642	-10,2
Szepsi	6325	2584	40,9	8802	4323	49,1	2447	39,2	1739	67,3
Kassa	202368	8070	4,0	234840	10128	4,3	32472	16,1	2058	25,5
Királyhelmedd	6358	4850	76,3	7981	6422	80,5	1623	25,5	1572	32,4
Nagykapos	8459	4729	55,9	9430	6097	64,7	971	11,5	1368	28,9
Tiszcsernyő	3801	2062	54,2	4718	2920	61,9	917	24,1	858	41,6

6. számú táblázat

A lakónépesség kor szerinti megoszlása Dél-Szlovákia 13 járásában és 2 nagyvárosában 1991-ben

Regio – Kisebbségi Szemle 1992. 3. évf. 3.sz.

Járások	Korcsoportok		
	gyermekkorúak	felőttkorúak	időskorúak
Pozsony	24,0	59,0	17,0
Pozsony vidék	24,7	57,8	17,5
Duynaszerdahely	25,1	59,9	25,0
Galánta	24,5	58,2	17,3
Komárom	22,8	58,2	19,0
Kassa város	26,3	61,0	12,7
Kassa vidék	26,7	55,7	17,6
Léva	22,9	56,3	20,8
Losonc	23,7	56,9	20,3
Nyitra	24,7	56,0	18,4
Érsekújvár	22,8	56,8	20,4
Rimaszombat	25,1	55,0	19,9
Rozsnyó	24,9	56,5	18,0
Tőketerebenes	26,6	55,3	18,1
Nagykürtős	23,8	56,0	20,2
Szlovákia	25,7	57,0	17,3

Gyermekkorúak: 0-14 évesek

felőttkorúak: férfiak 15-59, nők 15-54 évesek

időskorúak: férfiak 60•, nők 55• éven felüliek.